

Cleantech i Danmark

Analyse af beskæftigelse, produktivitet, værdiskabelse og eksport i de markedsrettede erhverv, der arbejder med miljøbeskyttelse og ressourcebesparelse

April 2018

Cleantech i Danmark

Resume

FN's verdensmål sætter en kurs, der gør det nødvendigt at finde nye løsninger - i produktion såvel som i forbrug. Det gælder ikke mindst om at skabe og udbrede produkter, der kan understøtte en bæredygtig udvikling. I den forbindelse har Danmark en rolle, der er større end vores størrelse berettiger til. Danske virksomheder producerer nemlig en række avancerede produkter inde for miljøbeskyttelse og ressourcebesparelse, der kan være med til at løse udfordringer med miljøbelastning og ressourceknaphed i alle dele af verden. Forventningen er, at disse produktgrupper vil være i global vækst i de kommende årtier, og at behovet for produkterne giver muligheder for øget værditilvækst og indkomstskabelse i Danmark. Fokus i analysen er derfor produktionen af cleantech-produkter samt udbredelsen af dem i form af eksport.

Cleantech-virksomhederne eksporterede for i alt 72 mia. kr. i 2015, hvilket er 6,5 pct. af den samlede danske eksport. Grundlaget for denne eksport var en beskæftigelse på ca. 71.400 årsværk i 2016. Det svarer til ca. 10 pct. af de markedsrettede erhverv og ca. 2,5 pct. af den samlede danske beskæftigelse.

Med en værditilvækst på 60 mia. kr. udgjorde cleantech dog 3,4 pct. af den samlede bruttoværditilvækst i Danmark. Eftersom denne andel er større end beskæftigelsesandelen, kan man udlede, at værdiskabelsen pr. beskæftiget (dvs. arbejdsproduktiviteten) var højere i cleantech end for hele økonomien. I 2016 lå arbejdsproduktiviteten for cleantech på 840.200 kr., mens markedsrettede erhverv lå på ca. 720.600 kr., og den gennemsnitlige produktivitet i Danmark var 621.900 kr.

86 pct. af værdiskabelsen fra cleantech kommer fra enten Energiteknologi, Vandteknologi eller Affaldshåndtering og genindvinding. Det er derfor naturligt at fokusere på disse områder.

Energiteknologi udgør halvdelen af cleantech-beskæftigelsen, og området står - med 55 mia. kr. - for tre fjerdedele af eksporten af cleantech-produkter. Energiteknologi er i vækst. I perioden 2012-2016 er beskæftigelsen steget med 13 pct. (mod blot 5 pct. for de markedsrettede erhverv). Produktiviteten har også udviklet sig positivt med det resultat, at værditilvæksten er steget med 30 pct. (nominelt) fra 2012 til 2016.

Vandteknologi står for en femtedel af cleantech-beskæftigelsen i 2016, mens 38 pct. af beskæftigelsesvæksten 2012-2016 kan henføres til området. En del af denne vækst kan tilskrives en stigning i eksporten på 20 pct. (nominelt) fra 2012 til 2015. Produktiviteten ligger relativt højt. Dette er på trods af en periode med kraftig beskæftigelsesvækst, som har sat produktiviteten under pres.

Affaldshåndtering og genindvinding fylder mindre og har en mindre prangende produktivitet. På trods af en beskæftigelsesvækst på 19 pct. siden 2012 er både eksporten og værdiskabelsen faldet (nominelt).

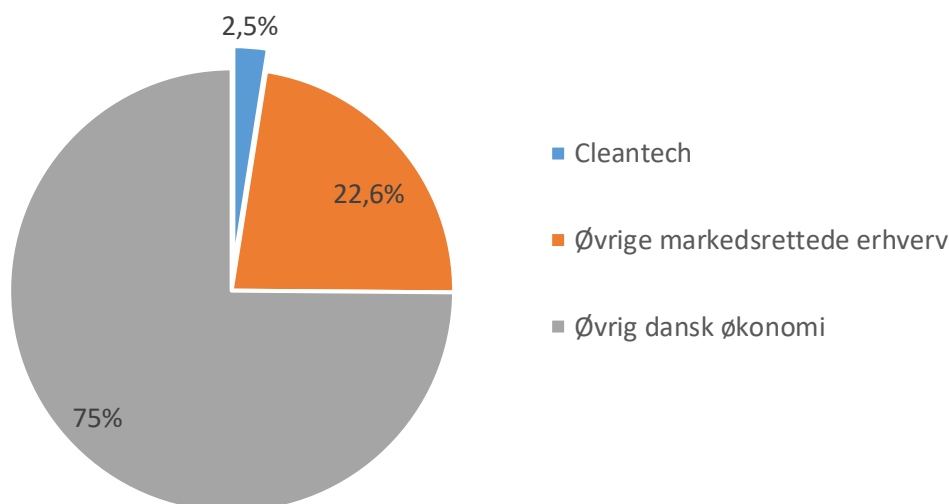
Perspektiverne i yderligere vækst i cleantech kan illustreres gennem scenarier, hvor vi opjusterer beskæftigelsen i hhv. Energiteknologi, Vandteknologi samt Affaldshåndtering og genindvinding med 30 pct. mod en reduktion i den del af de markedsrettede erhverv, som ikke er cleantech. For Energiteknologi vil en stigning i beskæftigelsen på 10.600 give anledning til ekstra cleantech-eksport på 16,5 mia. kr. og en BNP-stigning på 2 mia. kr. En 30 pct. øget beskæftigelse i Vandteknologi svarer til 4.320 årsværk, fører til en beregnet BNP-gevinst på 1 mia. kr. og en eksportstigning på området på 1,5 mia. kr. Et scenarie med tilsvarende styrkelse af Affaldshåndtering og genindvinding vil blot øge BNP med 0,1 mia. kr.

Overblik over cleantech i Danmark

Cleantech bruges i denne analyse som samlebetegnelse for produkter, der enten er med til at øge miljøbeskyttelsen eller er med til at reducere forbruget af ressourcer, som råstoffer og energi. Virksomheder, der skaber varer og tjenester inden for cleantech er således med til at understøtte langt størstedelen af FN's verdensmål, herunder Stop sult (nr. 2), Rent vand og sanitet (nr. 6), Billig og grøn energi (nr. 7), Anstændige jobs og økonomisk vækst (nr. 8), Industri, innovation og infrastruktur (nr. 9), Bæredygtige byer og lokalsamfund (nr. 11), Ansvarligt forbrug og produktion (nr. 12), Klimaindsats (nr. 13), Liv på land (nr. 14), Liv over vandet (nr. 15) og Partnerskaber for handling (nr. 17).

Cleantech-produktion stod for en beskæftigelse svarende til ca. 71.400 årsværk i 2016. Dermed udgjorde cleantech 10 pct. af beskæftigelsen i de markedsrettede erhverv og 2,5 pct. af den samlede danske beskæftigelse på 2,88 mio. årsværk, jf. figur 1.

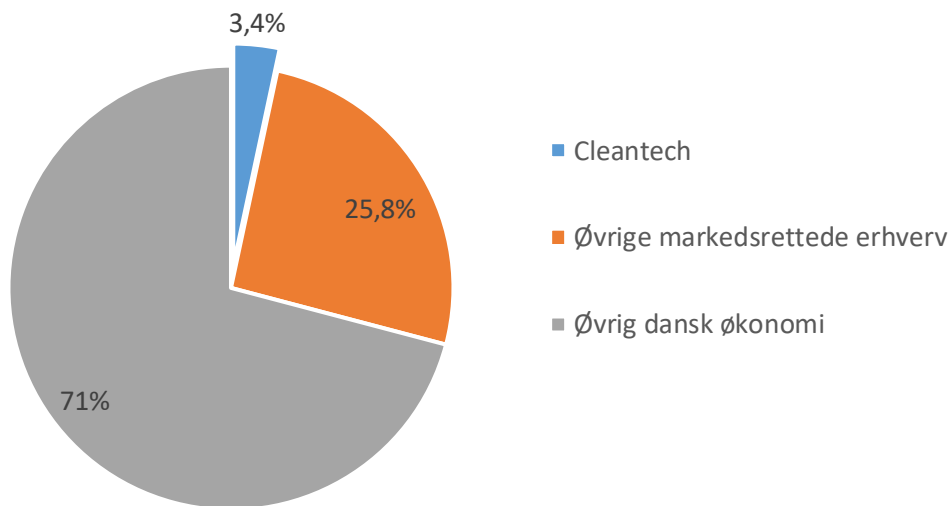
Figur 1: Beskæftigelse, 2016

Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

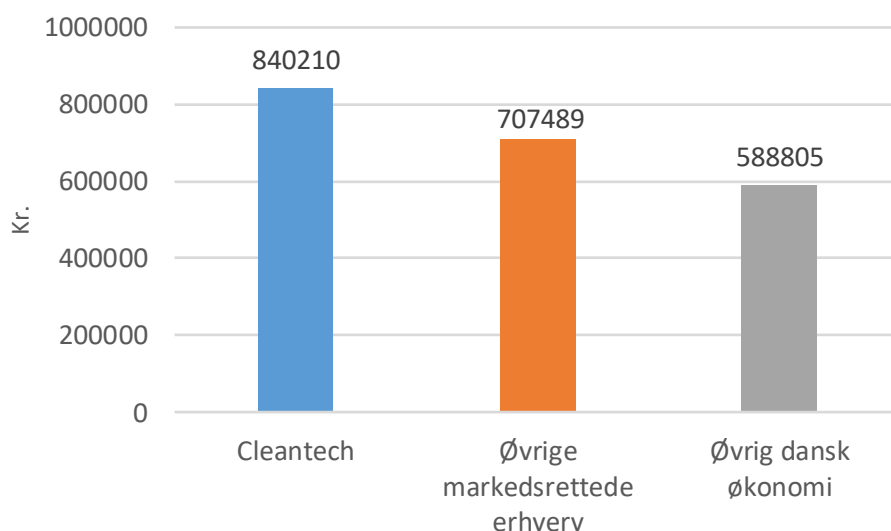
Branchemæssigt hører ca. 45 pct. af cleantech-beskæftigelsen til i industrien. Industri fylder dermed mere end dobbelt så meget af cleantech sammenlignet med den næststørste branche, Bygge og anlæg, der udgør 19 pct. Også Viden-service er en væsentlig branche med godt 12.000 årsværk, svarende til 17 pct. af cleantech. De klassiske forsyningsområder (vand, renovation og energi) står blot for en syvendel af cleantech-beskæftigelsen tilsammen.

Ser man på værdiskabelsen, fylder cleantech mere af den danske økonomi end med hensyn til beskæftigelsen. Med en samlet værditilvækst på ca. 60 mia. kr. udgjorde cleantech 3,4 pct. af den samlede værditilvækst i 2016, jf. figur 2.

Figur 2: Værditilvækst, 2016

Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

Når cleantech står for en større del af værditilvæksten end beskæftigelsen tilsiger, så skyldes det, at produktiviteten er højere. For hvert årsværk bliver der ganske enkelt skabt mere værdi inden for cleantech. Mens arbejdsproduktiviteten i 2016 gennemsnitligt var ca. 840.000 kr. i cleantech-delen af de markedsrettede erhverv, så lå arbejdsproduktiviteten i de øvrige markedsrettede erhverv ca. 16 pct. lavere på ca. 707.000 kr., jf. figur 3.

Figur 3: Produktivitet i cleantech, øvrige markedsrettede erhverv og øvrig dansk økonomi, 2016

Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

Den øvrige danske økonomi, som jo udgør 75 pct. af beskæftigelsen, lå på ca. 589.000 kr. Tilsammen giver det en gennemsnitlig produktivitet pr. årsværk på ca. 622.000 kr. i Danmark.

Tabel 1: Nøgletal for Cleantech, markedsrettede erhverv og hele økonomien, 2016

	Cleantech	Markedsrettede erhverv	Dansk økonomi
Beskæftigelse (årsværk)	71.400	722.800	2.877.100
i pct. af DK	2,5%	25,1%	100%
Omsætning (i mia. kr.)	213,7	1.489,7*	-
i pct. af DK	-	-	-
Eksport (i mia. kr.)	72,4*	Ca. 430*	1.119,5*
i pct. af DK	6,5%	Ca. 38%	100%
Værditilvækst (i mia. kr.)	60,0	520,9	1.789,3
i pct. af DK	3,4%	29,1%	100%
Arbejdsproduktivitet (i 1000 kr.)	840,2	720,6	621,9
i pct. af DK	135%	116%	100%

Note: Der er foretaget afrundinger. Eksport fra de markedsrettede erhverv er et skøn baseret på ufuldstændige data fra Danmarks Statistiks Udenrigshandelsstatistik for hhv. varer og tjenester. *Data er baseret på 2015.

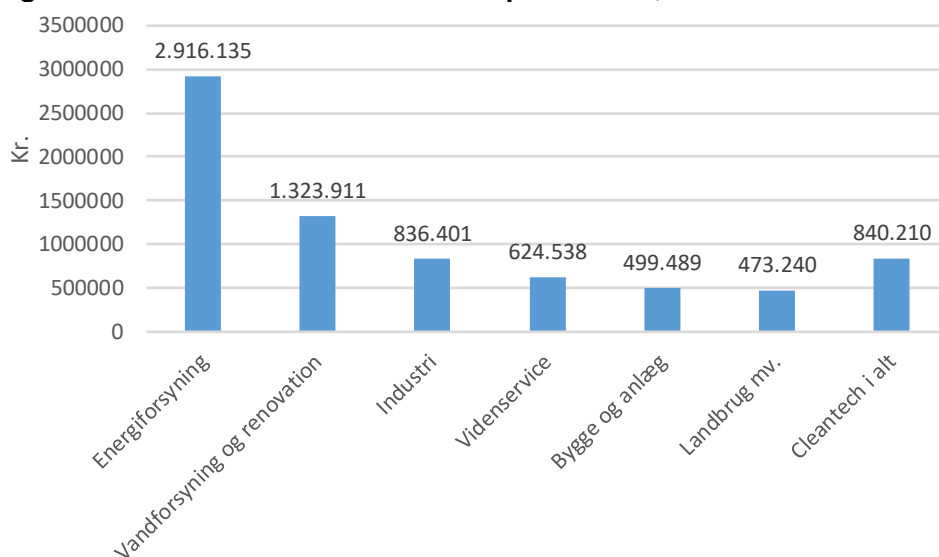
Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

Produktivitet er et centralt begreb. Det er nemlig et mål for hvor meget værdi, der er blevet skabt i gennemsnit for hvert årsværk (dvs. pr. fuldtidsbeskæftiget). I den forbindelse kan man se arbejdsinput som en om-

kostning. Dette skyldes bl.a., at den beskæftigede ved at arbejde på ét område samtidig fravælger alternativet: At bruge sin arbejdstid på et andet område og med en anden værdiskabelse til følge. Således udgør arbejdsinput omkostningen, mens gevinsten består i værdiskabelsen.

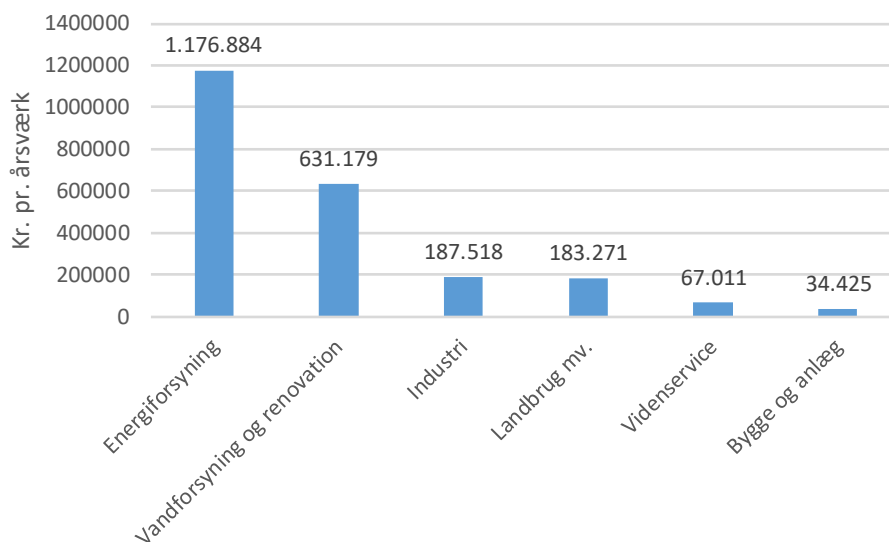
Inden for cleantech er der væsentlige produktivitsforskelle. Særligt inden for Energiforsyning samt Vandforsyning og renovation er arbejdsproduktiviteten høj, mens især Landbrug, skovbrug og fiskeri samt Bygge og Anlæg ligger lavere end gennemsnittet for cleantech, jf. figur 4.

Figur 4: Produktivitet i cleantech fordelt på brancher, 2016

Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

De betragtelige produktivitsforskelle (som vist i figur 4) er bl.a. et resultat af store forskelle i kapitalinput. Energiforsyning er fx en branche med store investeringer i infrastruktur og produktionsanlæg. Det er derfor ikke kun pga. de beskæftigede i branchen, at produktiviteten er ca. seks gange så høj som i Bygge og anlæg. Figur 5 viser således hvor store forskelle, der er på kapitalinputtet i forskellige brancher.

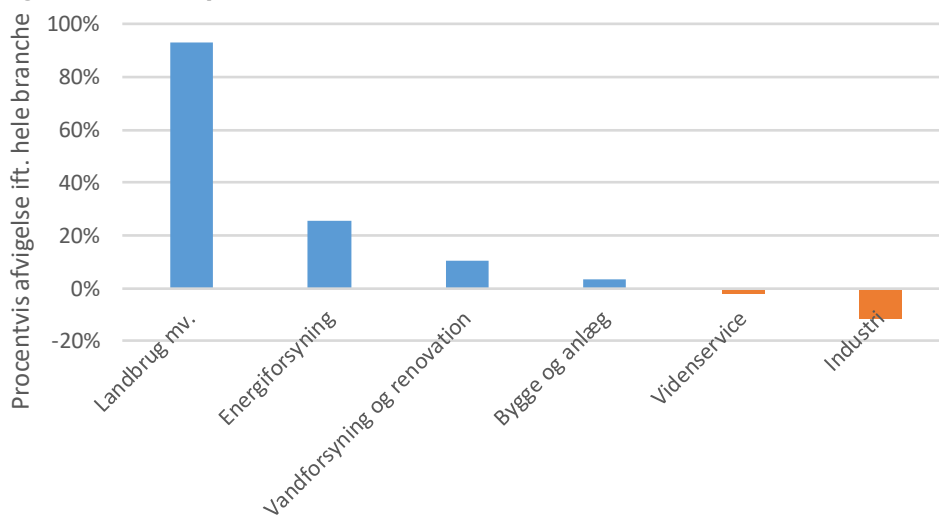
Figur 5: Forbrug af fast realkapital pr. årsværk fordelt på brancher, 2016

Note: Det er ikke muligt at opgøre på cleantech, hvorfor der er tale om den samlede branche.

Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

Af samme årsag kan det ikke på forhånd udelukkes, at det højere produktivetsniveau inden for cleantech alene er et resultat af forskelle i kapitalintensiteten. For at få et bedre grundlag for at vurdere produktivetsniveauet inden for cleantech vil vi derfor sammenligne produktiviteten i cleantech med den samlede produktivitet i samme branche.

Figur 6 viser, at cleantech-virksomhederne ofte ligger højere på produktivitet end gennemsnittet, når man sammenligner inden for brancherne. Desværre ligger den absolut største branche inden for cleantech – Industri – 12 pct. under gennemsnittet for hele branchen i 2016.

Figur 6 Forskel i produktivitet i cleantech ift. samlet branche, 2016

Note: Ved 0 pct. ligger cleantech-virksomhedernes produktivitet på samme niveau som den øvrige del af branchen. De blå/orange søjler viser hvor mange pct. cleantech ligger over/under branchens gennemsnitlige produktivitet og således over/under-performer ift. resten af branchen.

Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

Data for perioden 2012-2016 viser i øvrigt, at cleantech-området både har ligget over og under branchens produktivitetsniveau i fire ud af seks brancher. Kun i Vandforsyning og renovation samt Bygge og anlæg har cleantech haft højere produktivitet i hele perioden.

Ovenstående illustrerer, at man skal passe på med at konkludere håndfast på baggrund af ét år, og at brancheforskelle i bl.a. kapitalintensitet er afgørende for at forstå produktivitetsniveauet. Det gælder også inden for de viste brancher, hvor der givetvis også vil kunne findes store forskelle i kapitalintensiteten.

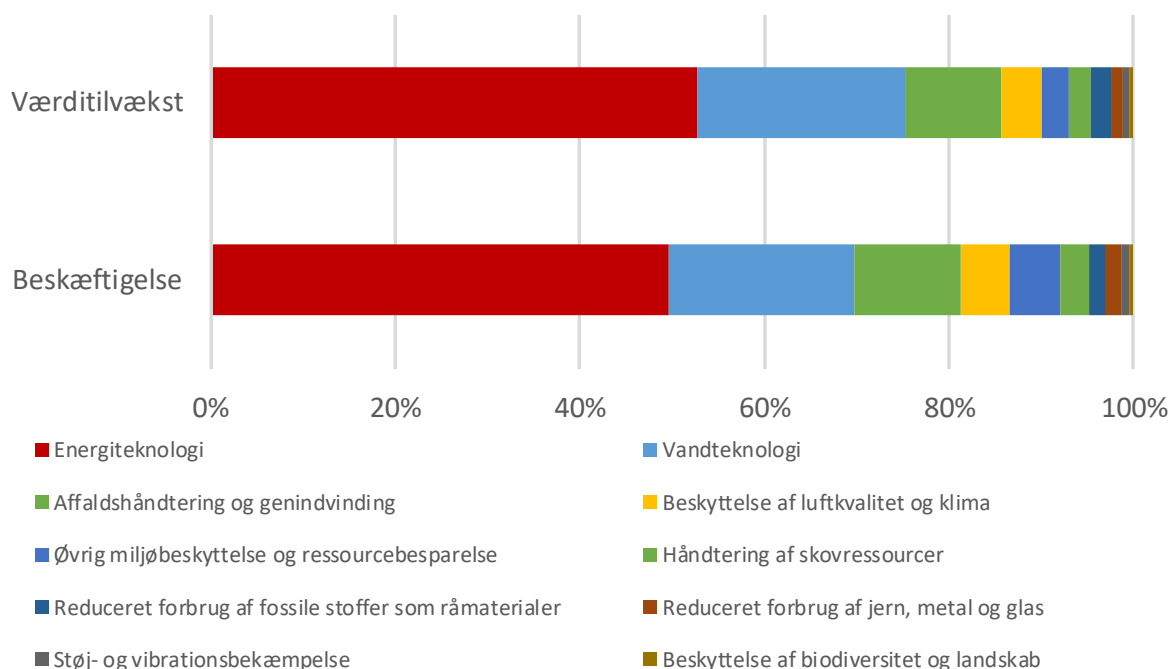
En yderligere og ligeså vigtig pointe er, at vi i ovenstående ikke har skelnet mellem forskellige typer af arbejdskraft med forskellige kvalifikationer. Når vi i figur 4 ser, at Landbrug, skovbrug og fiskeri samt Bygge og anlæg ligger i den lave ende og fx Energiforsyning ligger i den høje ende, så skyldes det også, at sidstnævnte har en helt anden sammensætning af medarbejderkompetencer end førstnævnte. En opgørelse på uddannelse viser fx, at blot 7 pct. inden for Bygge og anlæg har en uddannelse på bachelorniveau eller over, mens det tilsvarende tal for Energiforsyning er 44 pct. Det er også her, man skal finde den primære forklaring på, at Viden-service trods et meget lavt kapitalinput ikke ligger i bunden på produktivitet. Her er andelen af højtuddannede nemlig på hele 56 pct. i 2016.

Med ovenstående in mente kan det være nyttigt at kigge ind i cleantech-området for at få en fornemmelse af hvilke typer af virksomheder, der er tale om. Det fremstår meget tydeligt, at tre områder dominerer. Ud af

en samlet værditilvækst på ca. 60 mia. kr. i 2016 stod Energiteknologi, Vandteknologi samt Affaldshåndtering og genindvinding for 86 pct., jf. figur 7.

Figur 7: Beskæftigelse og værditilvækst i cleantech opdelt på miljøformål, 2016

Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

Også opgjort på beskæftigelse udgør de tre miljøformål godt fire femtedele af cleantech. Som en konsekvens af dette vælger vi i det følgende at fokusere på hhv. Energiteknologi, Vandteknologi og Affaldshåndtering og genindvinding, mens de resterende områder ses under et som 'Øvrig grøn produktion'.

Grøn beskæftigelse

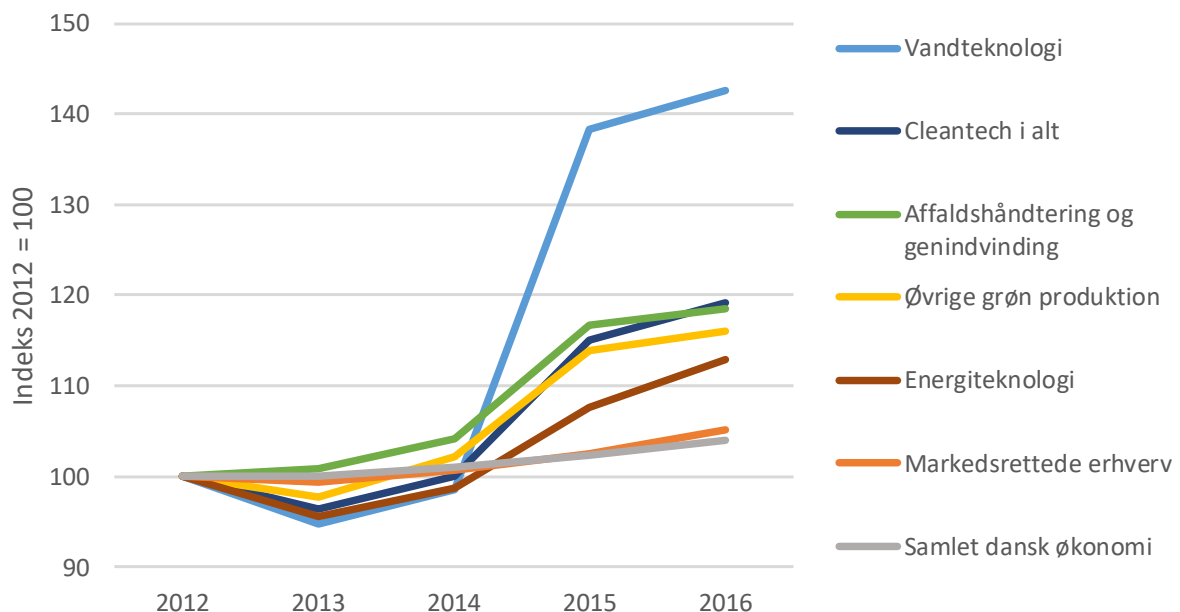
Ud af den samlede beskæftigelse på godt 71.000 inden for cleantech arbejder ca. halvdelen med Energiteknologi og yderligere en femtedel med Vandteknologi. De to områder står dermed for ca. 70 pct. af den samlede cleantech-beskæftigelse og ca. 7 pct. af beskæftigelsen i de markedsrettede erhverv, jf. tabel 2.

Tabel 2: Beskæftigelse i cleantech, 2016

	Antal årsværk	Procent af cleantech	Procent af markedsrettede erhverv
Energiteknologi	35.345	49,5 pct.	4,9 pct.
Vandteknologi	14.401	20,1 pct.	2,0 pct.
Affaldshåndtering og genindvinding	8.259	11,6 pct.	1,1 pct.
Øvrige grøn produktion	13.351	18,7 pct.	1,8 pct.
I alt	71.356	100,0 pct.	9,9 pct.

Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

Siden 2012 har beskæftigelsesudvikling været klart stærkest for området Vandteknologi med en vækst på i alt 43 pct., som næsten udelukkende skyldes et bemærkelsesværdigt niveauskifte fra 2014 til 2015, jf. figur 8. Vandteknologi stod dermed for 4.300 af de ca. 11.400 ekstra beskæftigede i cleantech fra 2012 til 2016, dvs. 38 pct. af beskæftigelsesvæksten.

Figur 8: Udvikling i beskæftigelse, 2012-2016

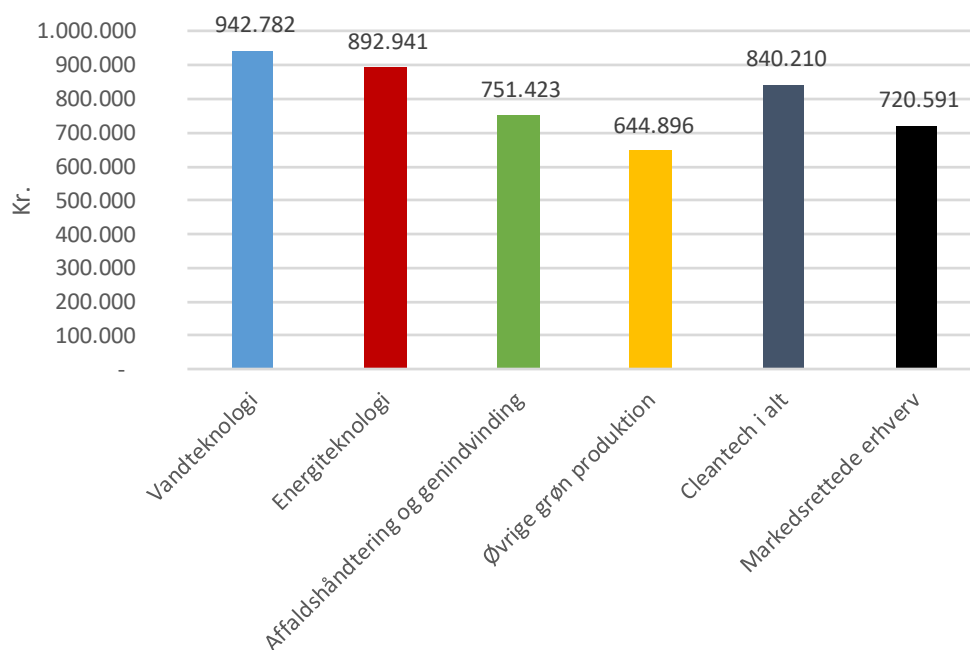
Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

De andre grupper inden for cleantech viste dog også betydelige vækstrater i perioden. Hvor den samlede beskæftigelse i Danmark steg med ca. 4 pct. (110.300 årsværk), og de samlede markedsrettede erhverv havde en beskæftigelsesvækst på godt 5 pct. (35.400 årsværk), så lå den samlede stigning for cleantech på 19 pct. (11.400 årsværk). Beskæftigelsesvæksten har således været markant højere end den generelle beskæftigelsesvækst i Danmark.

Grøn produktivitet og værdiskabelse

De to beskæftigelsesmæssigt største områder inden for cleantech, Energiteknologi og Vandteknologi, lå hhv. 24 pct. og 31 pct. over gennemsnittet for alle markedsrettede erhverv, jf. figur 9. De var således med til at trække værdiskabelsen op – i modsætning til samlegruppen Øvrige grøn produktion.

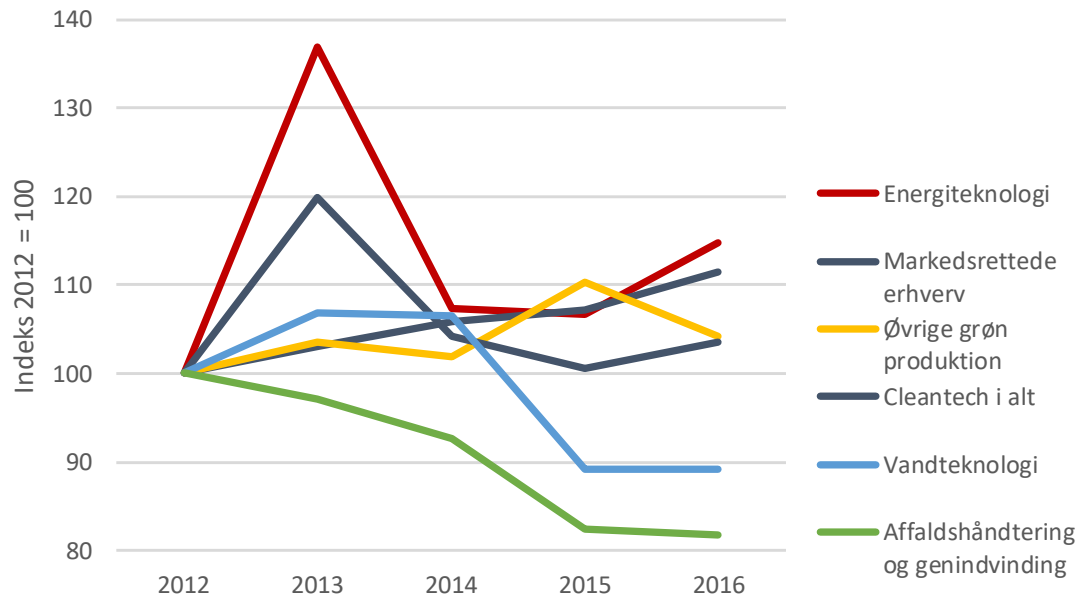
Figur 9: Produktivitet fordelt på miljøformål, 2016

Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

Man skal her være opmærksom på, at bl.a. forskelle i kapitalintensitet og kompetencesammensætning kan påvirke produktivetsniveauet væsentligt. Det er derfor ikke givet, at et højere produktivetsniveau er et udtryk for en bedre ressourceanvendelse inden for det pågældende område.

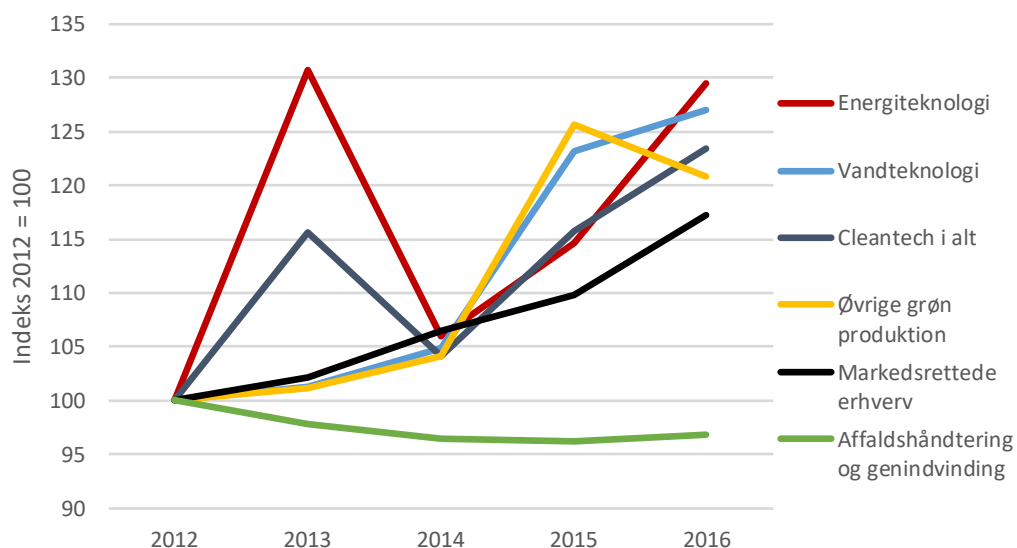
Vender vi os mod udviklingen i produktivitet, er billedet blandet. Figur 10 viser, at det største område inden for cleantech, nemlig Energiteknologi, godt og vel har kunnet matche de øvrige markedsrettede erhverv. Med en gennemsnitlig (nominel) årlig vækst på 3,5 pct. har Energiteknologi realiseret en samlet stigning på knap 15 pct. Dette er vigtigt, fordi produktivetsvækst er nødvendig, hvis der skal være et grundlag for økonomisk bæredygtig reallønsfremgang.

Figur 10: Produktivitetsudvikling fordelt på miljøformål, 2012-2016

Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

Derimod har især Affaldshåndtering og genindvinding samt Vandteknologi oplevet direkte fald i produktiviteten siden 2012. Det er i øvrigt de to områder, der i samme periode havde den kraftigste beskæftigelsesvækst. Stigningen i værdiskabelse har således ikke kunnet følge med stigningen i beskæftigelsen.

Der kan være flere årsager til dette, herunder muligvis et fald i kapitalinputtet pr. ansat. En anden mulighed er, at man har rustet sig til fremtidig vækst. Vi har imidlertid ikke data til at kunne bakke disse potentielle forklaringer op. Udfordringen er særlig udtalt for Affaldshåndtering og genindvinding, hvor der – på trods af en vækst i beskæftigelsen på 19 pct. - har været en nominal nedgang i den samlede værdiskabelse fra 2012 til 2016, jf. figur 11.

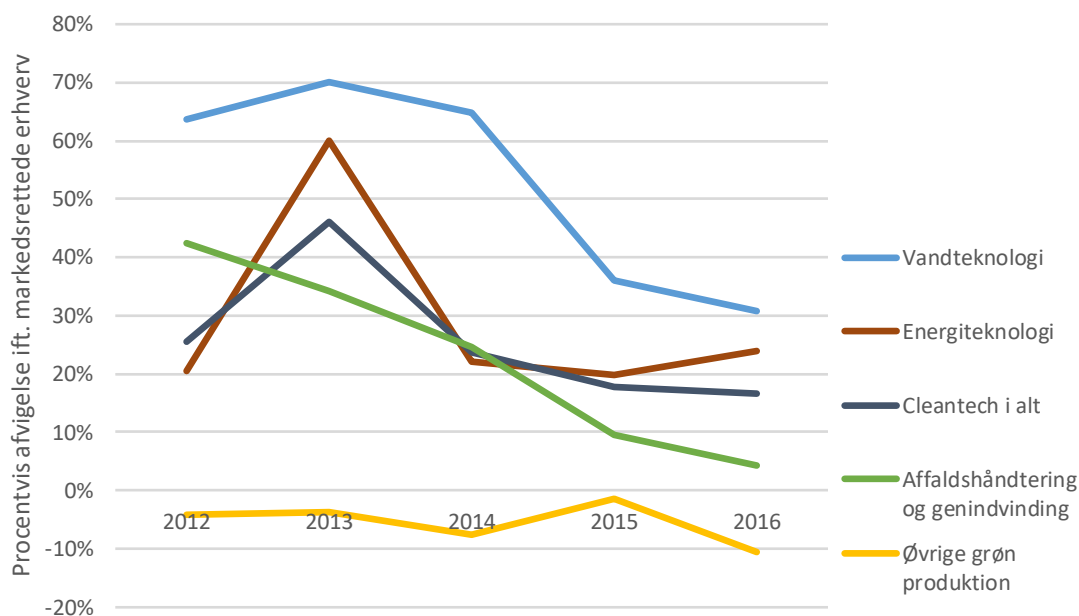
Figur 11: Udvikling i værditilvækst fordelt på miljøformål, 2012-2016

Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

Omvendt ser vi også af figur 11, at Energiteknologi har haft den største fremgang i værditilvækst i perioden 2012-2016 (på ca. 30 pct.), selvom det er den af de fire cleantech-områder med den svageste beskæftigelsesvækst (jf. figur 8). Dette understreger betydningen af produktivitet som vækstdriver.

Eftersom Energiteknologi udgør omtrent halvdelen af cleantech, så trækker stigningen også den samlede værditilvækst for cleantech op. Figur 11 viser også en kraftig vækst for Vandteknologi, men dette er altså alene drevet af en kraftig stigning i forbruget af arbejdskraftressourcer, idet figur 10 dokumenterer et fald i produktiviteten i samme periode.

Udfordringerne med produktivitetsudviklingen – særligt inden for Affaldshåndtering og genindvinding samt Vandteknologi – fremstår endnu tydeligere, når man sætter produktiviteten i forhold til den gennemsnitlige produktivitet i de markedsrettede erhverv. Energiteknologi har derimod holdt trit med produktivitetsvæksten og dermed fastholdt produktivitetens niveauet ift. andre markedsrettede erhverv i perioden 2012-2016, jf. figur 12.

Figur 12: Produktivitetsudvikling relativt til markedsrettede erhverv, 2012-2016

Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

Grøn eksport

Den samlede eksport fra cleantech i 2015 androg godt 72 mia. kr., svarende til 6,5 pct. af den danske eksport. Tre fjerdedele af den samlede eksport fra cleantech var inden for området Energiteknologi, som alene havde en eksport på 55 mia. kr., jf. tabel 3.

Tabel 3: Eksport fra cleantech, 2015

	Eksport (i mia. kr)	Eksport pr. årsværk (i kr.)
Energiteknologi	55,0	1.632.800
Vandteknologi	5,0	360.000
Affaldshåndtering og genindvinding	4,1	501.800
Øvrige grøn produktion	8,3	631.200
Cleantech i alt	72,4	1.050.800

Note: Der er foretaget afrundinger.

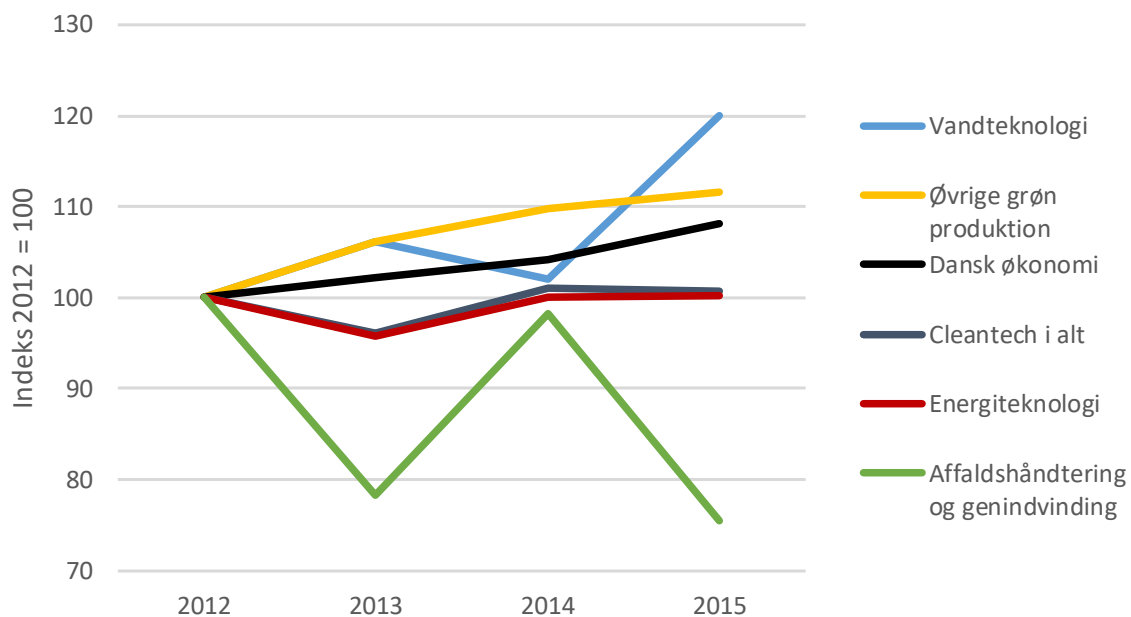
Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

Selv om Energiteknologi er det største område rent beskæftigelsesmæssigt, så fylder området endnu mere i eksportstatistikken. Dette viser sig meget klart, når man opgør eksporten ift. beskæftigelsen. Der var således

en eksport på over 1,6 mio. kr. pr. årsværk i Energiteknologi, mens Vandteknologi ligger i den anden ende med en eksport pr. årsværk på 360.000 - dvs. 78 pct. lavere.

Eksportudviklingen har været mest positiv for Vandteknologi, hvor eksporten er steget med 20 pct. i perioden 2012-2015. Affaldshåndtering og genindvinding har derimod haft et nominelt fald på 25 pct. i eksporten, jf. figur 13.

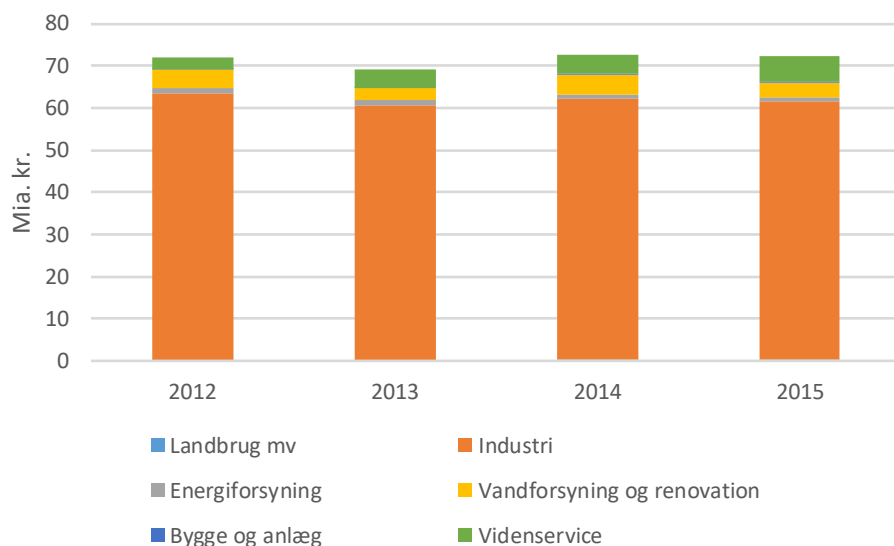
Figur 13: Eksportudvikling fordelt på miljøformål, 2012-2015

Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

Det mest interessante er imidlertid, hvordan Energiteknologi har udviklet sig, idet dette område står for 76 pct. af cleantech-eksporten. Her har udviklingen været meget stabil. Man skal dog være opmærksom på, at eksporten er opgjort nominelt, hvilket betyder, at cleantech-eksportens betydning for økonomien reelt set er faldet i perioden. Af figur 13 kan man således også se, at den samlede eksport er steget med ca. 8 pct., hvorfor cleantech-eksportens andel af den samlede eksport er faldet fra 2012 til 2015.

Samlet set ligger eksporten fra cleantech stabilt omkring 70 mia. kr. om året. Heraf står Industrien for mellem 85 pct. og 88 pct. Det er derfor afgørende for det samlede eksportniveau, om der er fremgang eller tilbagegang for den del af industrien, som arbejder med cleantech. Som figur 14 viser, så er eksportudviklingen for industrien stabil, men svagt faldende.

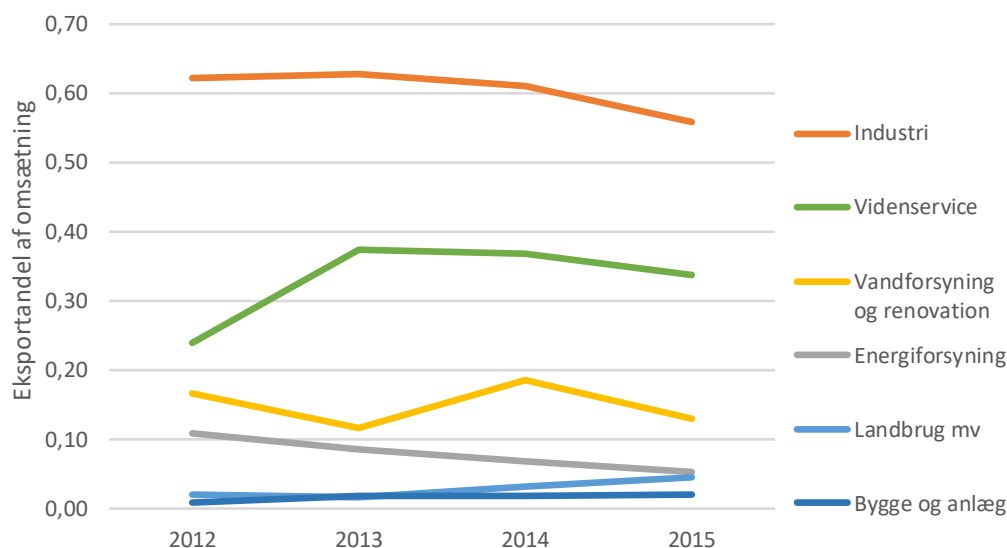
Figur 14: Eksport fordelt på branche inden for cleantech, 2012-2015

Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

Den faldende tendens inden for Industri, Vandforsyning og renovation samt Energi-forsyning er blevet opvejet af nogle meget kraftige procentvise stigninger i eksporten inden for primært Viden-service (med en stigning på 120 pct. fra 2,8 mia. kr. i 2012 til 6,1 mia. kr. i 2015) samt inden for Bygge og anlæg (263 pct.) og Landbrug, skovbrug og fiskeri (130 pct.). På trods af de voldsomme stigninger, så udgør den absolutte stigning fra de tre brancher dog kun 3,7 mia. kr. i alt.

Den faldende betydning af eksporten gør sig også gældende for cleantech-erhvervenes omsætning. Der er en tendens til faldende eksportintensitet i brancherne, når man ser på cleantech. Mest markant er det, at Industri, som er dominerende i eksportsammenhæng, falder med 6 point til en eksportintensitet i 2015 på 56, jf. figur 15.

Figur 15: Eksportintensitet opdelt på branche inden for cleantech, 2012-2015

Kilde: IDA på baggrund af Danmarks Statistik

Over den samlede periode står Viden-service for en stigning på ca. 10 point fra 24 til 34, og denne del af cleantech er således blevet væsentligt mere eksportorienteret fra 2012 til 2016.

Økonomisk potentiale i cleantech

For at få en idé om det økonomiske potentiale i cleantech kan man foretage scenarieberegninger med udgangspunkt i de produktivitetsforskelle, som vi har konstateret i tidligere afsnit. Disse scenarier siger ikke noget om, hvordan eller med hvilken sandsynlighed man kan realisere scenariet, men de kan alligevel illustrere potentialet i cleantech-områderne.

Scenarierne tager udgangspunkt i en 30 pct. stigning i beskæftigelsen inden for hvert af de store cleantech-områder, dvs. Energiteknologi, Vandteknologi samt Affaldshåndtering og genindvinding. Vi indlægger den antagelse, at vi kan ekstrapolere produktivetsniveauet samt eksport pr. beskæftiget til den yderligere beskæftigelse inden for det givne cleantech-område. Derudover antager vi, at den øgede beskæftigelse modsvares af en nedgang i beskæftigelsen i den del af økonomien, som ligner cleantech mest; nemlig den øvrige del af de markedsrettede erhverv. Øget aktivitet i cleantech vil således automatisk betyde mindsket aktivitet i andre markedsrettede erhverv.

For Energiteknologi vil en stigning i beskæftigelsen på 30 pct. svare til 10.600 ekstra årsværk. Med en gennemsnitlig produktivitet på 892.900 kr. i Energiteknologi og 707.500 i de øvrige markedsrettede erhverv vil det give en stigning i værditilvæksten (og dermed i BNP) på 2,0 mia. kr. Desuden vil cleantech-eksporten stige med 16,5 mia. kr., da eksporten pr. årsværk ligger på 1.632.800 kr.

En 30 pct. stigning i beskæftigelsen i Vandteknologi svarer til 4.320 årsværk. Her er produktiviteten 942.800 kr. pr. årsværk. Det giver en beregnet BNP-gevinst på 1 mia. kr. Effekten på eksport begrænser sig til 1,5 mia. kr., da Vandteknologi ikke er så eksportintensiv.

En scenarie med tilsvarende styrkelse af Affaldshåndtering og genindvinding vil blot øge BNP med 0,1 mia. kr. Årsagen til den lave effekt er primært, at forskellen i produktivitet (751.400 kr. mod 707.500) er begrænset. Det spiller dog også ind, at en stigning på 30 pct. kun giver 2.480 ekstra årsværk.

Kontakt

Spørgsmål til undersøgelsen kan rettes til cheføkonom Martin Kyed (mky@ida.dk).

Metode

Analysen er foretaget på baggrund af Nationalregnskabet samt Grønt nationalregnskab fra Danmarks Statistik.